

Aleg. 55

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wykonaniu ustawy o poborze krajowych opłat konsumcyjnych w czasie od 1. stycznia 1900 do 31. grudnia 1904 r.

Wysoki Sejmie!

Skoro tylko Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 18. marca 1899 uchwalił na dalsze pięciolecie 1900–1904 pobór samoistnych krajowych opłat konsumcyjnych, zajął się Wydział krajowy zebraniem możliwych nowych dat potrzebnych dla wyśrodkowania konsumcyi napojów rzeczonym opłatom podlegać mających, dla oznaczenia wartości tych opłat, wreszcie dla uzyskania stąd i rozłożenia na pojedyncze powiaty i okręgi sądowe cen wywołania dla wydzierżawienia rzeczonych opłat.

Zarazem Wydział krajowy mając na uwadze trudności, jakich w poprzednim okresie 1895–1899 doznał przy wydzierżawianiu krajowych opłat konsumcyjnych, które spowodowały mniej wydatny rezultat dla funduszu krajowego, jak go się spodziewano, odniósł się odezwą z d. 20. czerwca 1899 LW. 40.154 do c. k. Dyrekcyi galicyj. funduszu propinacyjnego z zapytaniem, czy w zasadzie a w szczególności pod jakimi warunkami względnie za jaką cenę byłaby pomieniona Dyrekcyja skłonna rzeczono prawo poboru kraj. opłat konsumcyjnych począwszy od roku 1900 od Wydziału krajowego wydzierżawić.

W odpowiedzi na to otrzymał Wydział krajowy oświadczenie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu prop. z dnia 25. czerwca 1899 L. 3.374, że rzeczono prawa poboru w zarząd swój względnie w dzierżawę objąć nie może.

Wobec tego nie pozostało Wydziałowi krajowemu, jak prawo poboru krajowych opłat konsumcyjnych począwszy od roku 1900, tak jak w ubiegłym pięcioleciu nadał w całym kraju, o ile możności wydzierżawić.

Dla przygotowania zatem aktu licytacyjnego zajął się Wydział krajowy na podstawie zebranych dat obliczeniem konsumcyi napojów kraj. opłatom podlegających, jej wartości brutto i netto, wreszcie obliczeniem cen licytacyjnych.

Z obliczeń tych okazało się:

I. Że w r. 1898 wyprodukowano w kraju w 127 browarach piwa 1,030.000 hkt. Ponieważ na podstawie dat dawniejszych, mianowicie z roku 1893, import i eksport piwa prawie się równoważył, przeto śmiało można przyjąć, że cała konsumcyja piwa w kraju wynosi tyle, co wyżej podana produkcyja.

II. Spirytusu 100%-wego wyprodukowano w roku 1898 w 621 gorzelniach 536.895 hkt. Tytułem podatku od spirytusu opłacono w kraju 10,204.019 zł. a licząc od jednego hektolitra po 35 zł., opłacono tym sposobem od 294.400 hkt. i tę ilość spirytusu zaokrągloną do 300.000 hkt. należy przyjąć jako roczną konsumcyę.

III. Ilości rumu, araku, koniaku, rozolisów i innych słodzonych wódek nie można dokładnie oznaczyć, bo ani Wydział krajowy, ani c. k. Władze skarbowe nie posiadają żadnych odnośnych dat, a nawet c. k. Ministerstwo kolei nie było w możności dostarczyć nam tych dat co do importu i eksportu słodzonych wódek (spirytozów). Gdy jednak z dat dostarczonych nam w r. 1893 wypływa, że import do kraju tych napojów wynosił 40.000 hkt. i gdy w kraju w 24 fabrykach likierów znaczną ilość tych trunków wyrabia się, przeto można przyjąć jednoroczną konsumcyę słodzonych wódek na 50.000 hkt.

IV. Wartość brutto krajowych opłat konsumcyjnych, licząc od hektolitra piwa 50 ct. (1 kor.) od spirytusu 3 zł. (6 kor.) a od słodzonych wódek 4 zł. (8 kor.) przedstawiała się następująco:

a) od piwa	515.000 zł.	czyli 1,030.000 kor.
b) od spirytusu	900.000 " "	1,800.000 "
c) od słodzonych wódek	200.000 " "	400.000 "
razem wartość brutto	1,615.000 zł.	czyli 3,230.000 kor.

V. Ponieważ w zamkniętych miastach, we Lwowie i w Krakowie pobór tych opłat inaczej jest unormowany, przeto miasta te należy z powyższego obliczenia wyłączyć i konsumcyę względnie wartość tych opłat we Lwowie i w Krakowie należy od powyższych sum potrącić, a mianowicie:

ad a) co do piwa	184.773 hkt. wartości	92.386 zł.
ad b) co do spirytusu	18.402 " "	55.206 "
ad c) co do słodzonych wódek	2.077 " "	8.308 "
razem potrącić		155.900 zł.

czyli 311.800 koron a tym sposobem na resztę kraju wynosi opłata brutto 1,459.100 zł. czyli 2,918.200 koron.

Gdy nie można mieć pretensyi uzyskania tego całego dochodu przy znanej trudności poboru, więc na podstawie doświadczeń w innych krajach zrobionych, jak w Styryi, Karyntyi, w Krainie, gdzie ten pobór odbywa się we własnym zarządzie kosztem czwartej części od dochodu brutto, należy i u nas tę $\frac{1}{4}$ część czyli kwotę 365.755 zł, potrącić na ten cel, a na resztę t. j. na kwotę 1,094.325 zł. czyli 2,188.650 kor. co przedstawia przeszło 23% od czynszu propinacyjnego, rozpisac licytacyę.

VI. Ogólny czynsz propinacyjny na rok 1899 prelini-	
nowany jest na	3,810.000 zł.
czynsz zaś propinacyjny 37 miast posiadających własne prawo	
propinacyi wynosi	850.300 "
czyli razem czynsz propinacyjny	4,660.300 zł.

Gdy nie posiadamy żadnych dat statystycznych, jak się rozkłada konsumcyę napojów pod poz. I, II. i III. wymienionych na pojedyncze powiaty, okręgi sądowe i propinacyjne, przeto można było ją rozłożyć a tem samem i wartość opłat tylko w stosunku do czynszów propinacyjnych. To też w stosunku 20% do czynszu propinacyjnego ustanowił Wydział krajowy — z wyłączeniem miast Lwowa i Krakowa — na resztę kraju ceny licytacyjne na dzierżawę poboru krajowych opłat konsumcyjnych samoistnych i gdy uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa o pborze tych opłat na lata 1900—1904 uzyskała Najwyższą sankcyę dnia 4. lipca 1899 i gdy rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy z dnia 26. września 1899 r. ogłoszone zostało w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych, rozpisal Wydział krajowy ogólną licytacyę ofertową na wydzierżawienie rzeczzonego prawa poboru w całym kraju na pięciolecie 1900—1904 z ogólną sumą licytacyjną 932.060 zł. a. w., rozkładając tę sumę na pojedyncze powiaty i okręgi sądowe a ewentualnie i na okręgi propinacyjne, na te ostatnie w stosunku 25% od czynszu propinacyjnego.

Wynik tej licytacyi — z wyłączeniem miast Lwowa i Krakowa — przedstawia się następująco:

uzyskano	664.983 zł. 60 ct.
czynsz dotychczasowy po koniec r. 1899	
wynosił	650.167 " 90 "
uzyskano zatem na rok 1900 <i>więcej o</i>	14.815 zł. 70 ct.
t. j. w 16 powiatach uzyskano ten sam czynsz — jak dotąd —	
w 42 powiatach uzyskano czynsz wyższy o	38.008 zł. 70 ct.
zaś w 20 powiatach niższy o	23.193 " — "
czyli uzyskano <i>in plus</i> — jak wyżej.	14.815 zł. 70 ct.

Wydzierżawiono 41 powiatów politycznych całymi powiatami, inne zaś powiaty bądź okręgami sądowymi bądź w niektórych, jak w powiecie lwowskim i rawskim, okręgami propinacyjnymi.

Co się tyczy zamkniętego m. Lwowa, to gmina m. Lwowa zawarła układ, wedle którego zobowiązała się za pobór krajowych opłat konsumcyjnych na terytorium akcyzowem, pozarogatkowem i gminy Zniesienie, płacić funduszowi krajowemu począwszy od r. 1900 roczny czynsz 85.400 zł., gmina m. Krakowa zaś deklarowała się pobierać rzeczony opłaty wedle taryfy na terytorium swojego okręgu — tak jak dotąd — na rachunek funduszu krajowego i za dotychczasowem wynagrodzeniem t. j. 25% z dochodu brutto od trunków w obręb linii akcyzowej m. Krakowa wprowadzonych i 6% od sum z c. k. urzędu cłowego na rachunek kraju pobranych od piwa wyrobionego w okręgu akcyzowym m. Krakowa, przyczem będzie obowiązkiem gminy w zastępstwie i na rachunek funduszu krajowego uskuteczniać zwroty opłat krajowych od trunków poza linię akcyzową wyprowadzanych.

Tym sposobem przedstawia się dochód z krajowych opłat konsumcyjnych na rok 1900 jak następuje :

1. umówiony kontraktami czynsz dzierżawny w całym kraju — bez m. Krakowa	750.383 zł.
2. spodziewany czysty dochód z miasta Krakowa na podstawie przecięcia z lat 1895—1898	55.000 „
3. 30% dodatek do podatku od wina.	28.000 „
razem dochód	833.383 zł.

czyli 1,666.766 koron.

Do preliminarza na r. 1900 w dochodach wstawiono tylko kwotę 810.000 zł., ponieważ w czasie, gdy ten preliminarz układano, nie był jeszcze wiadomy wynik licytacyi.

Wydział krajowy wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości niniejsze sprawozdanie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Zestawienie

obecnie opłacanych czynszów za dzierżawę kraj. opłat kons. tudzież
czynszów uzyskanych na nowy peryod dzierżawny.

L. p.	Nazwa powiatu	Czynsz do ³¹ / ₁₂ 1899		Czynsz od ¹ / ₁ 1900		więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Biała	16.000	—	16.000	—	—	—	—	—
2	Bóbrka i Żydaczów	10.370	—	11.000	—	630	—	—	—
3	Bochnia	7.000	—	7.000	—	—	—	—	—
4	Bohorodczany	6.200	—	6.000	—	—	—	200	—
5	Borszczów	10.255	—	10.260	—	5	—	—	—
6	Brody i Złoczów	30.225	—	30.300	—	75	—	—	—
7	Brzesko	8.220	—	8.226	—	6	—	—	—
8	Brzeżany	10.200	—	10.200	—	—	—	—	—
9	Brzozów	3.200	—	3.200	—	—	—	—	—
10	Buczacz	8.434	—	8.510	—	76	—	—	—
11	Chrzanów	11.200	—	13.000	—	1.800	—	—	—
12	Cieszanów	5.500	—	5.650	—	150	—	—	—
13	Czortków	6.500	—	6.500	—	—	—	—	—
14	Dąbrowa	3.200	—	4.020	—	820	—	—	—
15	Dobromil	4.200	—	5.200	—	1.000	—	—	—
16	Dolina	14.200	—	14.323	—	123	—	—	—
17	Drohobycz	15.000	—	15.750	—	750	—	—	—
18	Gorlice	6.200	—	6.300	—	100	—	—	—
19	Gródek	5.800	—	6.350	—	550	—	—	—
20	Grybów	4.300	—	3.350	—	—	—	950	—
21	Horodenka	14.000	—	9.600	—	—	—	4.400	—
22	Husiatyn	6.284	—	6.800	—	516	—	—	—
23	Jarosław	15.560	—	15.610	—	50	—	—	—
24	Jasło	5.620	—	5.620	—	—	—	—	—
25	Jaworów	4.850	—	4.570	—	—	—	280	—
26	Kałuż	6.400	—	6.400	—	—	—	—	—
27	Kamionka	7.270	—	6.760	—	—	—	510	—
28	Kolbuszowa i Mielec	9.300	—	6.760	—	—	—	2.540	—
29	Kołomyja	23.900	—	20.000	—	—	—	3.900	—
30	Kossów	7.000	—	7.000	—	—	—	—	—
31	Kraków	10.000	—	11.200	—	1.200	—	—	—
32	Krosno	6.800	—	7.212	—	412	—	—	—
33	Limanowa	4.000	—	4.000	—	—	—	—	—
34	Lisko	7.900	—	7.900	—	—	—	—	—
35	Lwów	9.582	—	10.419	50	837	50	—	—
36	Łańcut	6.600	—	6.460	—	—	—	140	—
37	Mielec ad 28)	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Mościska	6.000	—	4.600	—	—	—	1.400	—
39	Myślenice i Wadowice	13.000	—	16.460	—	3.460	—	—	—
40	Nadwórna	8.520	—	8.000	—	—	—	520	—

L. p.	Nazwa powiatu	Czynsz do 31/12 1899		Czynsz od 1/1 1900		więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
41	Nisko	4.100	—	5.025	—	925	—	—	—
42	Nowy targ	6.500	—	6.500	—	—	—	—	—
43	Pilzno	1.850	—	1.860	—	10	—	—	—
44	Podhajce	7.500	—	7.805	—	305	—	—	—
45	Przemysł	22.000	—	22.000	—	—	—	—	—
46	Przemysłany	5.000	—	5.000	—	—	—	—	—
47	Rawa	5.209	90	5.238	10	28	20	—	—
48	Rohatyn	8.100	—	10.000	—	1.900	—	—	—
49	Ropczyce	4.600	—	4.227	—	—	—	373	—
50	Rudki	6.000	—	5.000	—	—	—	1.000	—
51	Rzeszów	10.400	—	9.900	—	—	—	500	—
52	Sambor	6.576	—	8.000	—	1.424	—	—	—
53	Sanok	9.000	—	9.000	—	—	—	—	—
54	Sącz nowy	15.800	—	15.000	—	—	—	800	—
55	Skalati	7.200	—	8.255	—	1.055	—	—	—
56	Sniatyn	8.000	—	9.100	—	1.100	—	—	—
57	Sokal	7.600	—	7.600	—	—	—	—	—
58	Stanisławów	17.717	—	19.400	—	1.683	—	—	—
59	Staremiasto	4.350	—	6.000	—	1.650	—	—	—
60	Stryj	13.600	—	16.000	—	2.400	—	—	—
61	Tarnobrzeg	4.500	—	4.500	—	—	—	—	—
62	Tarnopol	18.000	—	19.518	—	1.518	—	—	—
63	Tarnów	11.825	—	11.725	—	—	—	100	—
64	Tłumacz	11.000	—	8.800	—	—	—	2.200	—
65	Trembowla	8.200	—	9.600	—	1.400	—	—	—
66	Turka	5.500	—	6.500	—	1.000	—	—	—
67	Wadowice ad 39)	—	—	—	—	—	—	—	—
68	Wieliczka	5.525	—	6.000	—	475	—	—	—
69	Zaleszczyki	6.700	—	8.000	—	1.300	—	—	—
70	Zbaraż	6.400	—	6.000	—	—	—	400	—
71	Złoczów ad 6)	—	—	—	—	—	—	—	—
72	Zólkiew	10.200	—	8.220	—	—	—	1.980	—
73	Zydaczów ad 2)	—	—	—	—	—	—	—	—
74	Zywiec	10.000	—	14.200	—	4.200	—	—	—
75	Peczeniżyn	6.000	—	5.000	—	—	—	1.000	—
76	Podgórze	9.850	—	12.500	—	2.650	—	—	—
77	Przeworsk	4.100	—	4.300	—	200	—	—	—
78	Strzyżów	2.475	—	2.700	—	225	—	—	—
	Suma	650.167	90	664.983	60	38.008	70	23.193	—
	Z porównania sum	—	—	650.167	90	23.193	—	—	—
	okazuje się nadwyżka	—	—	14.815	70	14.815	70	—	—

Uzyskano w 16 powiatach ten sam czynsz.

Uzyskano w 42 powiatach wyższy czynsz o 38.008 zł. 70 ct. }
 Uzyskano w 20 powiatach niższy czynsz o 23.193 zł. — ct. } + 14.815 zł. 70 ct.

